

Αγαπημένη Θεία Λένα. Η ζωή και το έργο της Αντιγόνης Μεταξά. (Κατερίνα Χουζούρη)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Όλα ξεκίνησαν από ένα χαμένο κλειδί και ένα κλειστό ντουλαπάκι, που έσπασε η εγγονή της Αντιγόνης Μεταξά, η σκηνοθέτης Μαρία Ηλιού, το 2015, στο οικογενειακό σπίτι της Μεταξά στην Κινέττα. Στο ντουλαπάκι βρέθηκαν χαμένες φωτογραφίες από τη ζωή και το έργο της. Αυτό το γεγονός ήταν η αφορμή για να γίνουν ένα ντοκιμαντέρ και μία έκθεση για τη θεία Λένα. Στο ντοκιμαντέρ αλλά και στην έκθεση, παρουσιάζεται το άγνωστο υλικό που βρέθηκε αλλά και υλικό από το αρχείο της Αντιγόνης Μεταξά, το οποίο είχε οργανώσει η Λήδα Κροντηρά: ηχητικό υλικό, φιλμάκια, φωτογραφίες αλλά και τα βιβλία της.

Η θεία Λένα με την εγγονή της Μαρία Ηλιού. 1960. Αρχείο Λήδας Κροντηρά

Έως τις 12 Μαρτίου θα διαρκέσει η έκθεση με τον τίτλο «Αγαπημένη θεία Λένα. Η ζωή και το έργο της Αντιγόνης Μεταξά», που παρουσιάζει τη ζωή και το έργο της Αντιγόνης Μεταξά, στο Μουσείο Μπενάκη (κεντρικό κτήριο στο Κολωνάκι). Παράλληλα θα προβάλλεται ντοκιμαντέρ με τον ίδιο τίτλο. Το σενάριο, η σκηνοθεσία του ντοκιμαντέρ αλλά και η επιμέλεια της έκθεσης, είναι της Μαρίας Ηλιού.

Το ντοκιμαντέρ και η ομώνυμη έκθεση για την Αντιγόνη Μεταξά, την αγαπημένη θεία Λένα των παιδιών στις δεκαετίες του 1940, '50 και '60, δημιουργήθηκαν από το Μουσείο Μπενάκη, σε συνεργασία με τον μη κερδοσκοπικό οργανισμό Πρωτέας. Στο ντοκιμαντέρ, συμμετέχουν ακροατές των ραδιοφωνικών εκπομπών της θείας Λένας σε διαφορετικές δεκαετίες. Μιλούν για τη ζωή και το έργο της, ο ιστορικός της ραδιοφωνίας Γιώργος Χατζηδάκης, ο ποιητής Τίτος Πατρίκιος, ο κριτικός Κώστας Γεωργουσόπουλος, η σκηνοθέτης Κάρμεν Ρουγγέρη, ο δημοσιογράφος Νίκος Βατόπουλος, η παραγωγός ραδιοφωνικών εκπομπών του Τρίτου Προγράμματος Κάτια Καλλιτσούνακη, η αρχιτέκτονας Ελένη Σαλουβάρδου και η σκηνοθέτης Μαρία Ηλιού.

*Η Αντιγόνη Μεταξά με την πιο στενή συνεργάτιδά της Λήδα Κροντηρά. 1959.
Φωτο Ε. Ευαγγελίδης. Αρχείο Λ. Κροντηρά*

Η Αντιγόνη Μεταξά γνωστή και αγαπημένη από τους μεγαλύτερους, αλλά άγνωστη στους σημερινούς νέους και στα παιδιά, υπήρξε μια θρυλική μορφή, μία σημαντική παιδαγωγός στην Ελλάδα, που προσέφερε στον τόπο τον πρώτο μόνιμο θεατρικό οργανισμό για παιδιά στην Αθήνα, το «Θέατρο του παιδιού», γράφοντας και ανεβάζοντας παραστάσεις από το 1933 έως το 1941. Η θεία Λένα, είναι όμως γνωστή κυρίως για τις παιδικές ραδιοφωνικές εκπομπές της, στο Εθνικό Ίδρυμα Ραδιοφωνίας.

Από το 1939 έως το 1966, χιλιάδες ελληνόπουλα περίμεναν καθημερινά στο ραδιόφωνό τους να ακούσουν τα παραμύθια της από το Ελληνικό Ίδρυμα Ραδιοφωνίας. Η «Ωρα του παιδιού» περιελάμβανε εκπομπές για όλες τις ηλικίες: «Η θεία Λένα στα μικρά παιδιά», «Ελάτε να ταξιδέψουμε», «Η εφημεριδούλα της

θείας Λένας, «Τι μας λένε τα παιδιά», αλλά και εκπομπές με τα έπη του Ομήρου και αριστουργήματα της παγκόσμιας λογοτεχνίας για τα μεγαλύτερα παιδιά. Από το 1963 έως το 1971, οι νεότερες γενιές άκουγαν την εκπομπή «Καλημέρα, παιδάκια», από το ραδιόφωνο της YENEΔ.

Η χορωδία της θείας Λένας στην ώρα του παιδιού, στο ΕΙΡ. 1952. Φωτο Μεγαλοκονόμος. Αρχείο Μουσείο Μπενάκη

Η Αντιγόνη Μεταξά έγραψε πάνω από 50 βιβλία -ανάμεσά τους η γνωστή Εγκυκλοπαίδεια του παιδιού και η Μυθολογική Εγκυκλοπαίδεια-, πρωτοπαρουσίασε σειρά δίσκων βινυλίου με παραμύθια και τραγούδια, σε σκηνοθεσία του συζύγου της ραδιοσκηνοθέτη Κώστα Κροντηρά και τις πρώτες τηλεοπτικές εκπομπές για παιδιά, «Συντροφιά με τη θεία Λένα».

Το 1965, η Αντιγόνη Μεταξά βραβεύθηκε από την Ακαδημία Αθηνών, για το σύνολο του παιδαγωγικού της έργου. Έφυγε από τη ζωή το 1971, αφήνοντας πίσω της ένα τεράστιο έργο, που βασίζεται στην ιδέα ότι μπορεί κανείς να μαθαίνει στα παιδιά σημαντικά πράγματα για τη ζωή και συγχρόνως να τα ψυχαγωγεί. Ο Κώστας Κροντηράς ανέλαβε την επανεκτύπωση των βιβλίων της και η κόρη της Λήδα Κροντηρά συνέχισε το έργο της.

Κατερίνα Χουζούρη